

אמנות חדשה מציאות ישנה: משחק הריאליזם ברנסנס הצפוני

New Art Old World: The Play of Realism in Northern Renaissance Art
(Departmental Lesson)

0821-1431-01

תשע"ה
שיעור ליבה
2 ש"ס

שם המרצה: דר' תמר צ'ולקמן (Dr. Tamar Cholcman)

דואר אלקטרוני: cholcman@post.tau.ac.il

שעות קבלה:

לפי תאום מראש

תיאור הקורס

במקביל להתפתחות הרנסנס האיטלקי, בארצות שמעבר לאלפים החל הציור להתנתק מהדימויים והמסורות של ימי הביניים ולבסס הסתכלות חדשה על המציאות הגשמית. סגנון ציור זה זכה עוד בזמנו לכינוי "אמנות חדשה" (Ars Nova) ומאופיין, ראשית וקודם כל, בריאליזם. אבל למרות שאחת המטרות של סגנון אמנותי זה היתה ללא ספק לעורר את התפעלות הצופה מיכולת התיקוי של האמן, אין מדובר בהעתקה פשוטה של המציאות הגשמית. מתחת למעטה התיקוי המדוקדק, נושאת בתוכה "האמנות החדשה" משמעויות נסתרות, והופכת להיות מציאות קסומה ומיסתורית. בשיעור זה נבחן את ה"אמנות החדשה" מערש לידתה בארצות השפלה ואת התפתחותה והתפשטותה בהולנד, גרמניה וצרפת. נבחן את עבודתם של אמנים מובילים כמו יאן ואן אייק, רוג'ר ואן דר ויידן, גררד דויד, הירונימוס בוש, ואחרים על רקע ההתפתחויות ההיסטוריות של זמנם.

Parallel to the paradigm developments of Italian Renaissance Art, the countries across the Alps too, departed from the medieval traditions and developed a new perception of the world. This style won, already in its time, the name of Ars Nova – New Art – whose main characteristic was Realism. Without doubt, one of its main purposes was to cause the viewer a sense of wonder when facing the virtuosity of the artist; however, their aim was not to reconstruct a simple image of the visible world. Underneath the meticulous imitation of the physical objects, the Ars Nova represented the same spiritual concepts of the old world.

This course will examine the New Art from its origin and birth in the Netherlands and its development in the Low Countries, Germany and France in time of great historical developments and changing society. We will discuss the work of prominent artists such as Jan Van Eyck, Rogier van der Weyden, Gerard David, Hieronymus Bosch, and others vis-à-vis the historical events of their time.

דרישות הקורס ומרכיבי הציון הסופי: 100% בחינה מסכמת

בחינה: זיהוי שקופיות 30%, שאלות רב-ברירה 70%

אתר הקורס: מצגות הקורס, טקסטים לקריאת חובה וטקסטים נוספים (קריאת רשות) מצויים באתר הקורס. הכניסה לאתר מוסדרת עם הרישום לקורס. לבירור תקלות ועזרה בכניסה או שימוש באתר נא לפנות למעבדת המחשבים, מקסיקו חדר 118.

תכנית הקורס*:

1. מבוא: האם הרנסנס הצפוני הוא רנסנס?
2. מבשרי הסגנון החדש (Ars Nova) במאה ה-14 ושורשי בתנועת "הדבקות החדשה": ג'אן פוסל, אמן הפרוכת של נברון, ג'אן בונדול, ג'אקמרט דה הסדין
3. הסגנון הגותי הבינלאומי: המאסטר של בוסיקו, האחים דה לימבורג, מלכיאור ברודרלם וקלאוס סלוטר.
4. רובר קאמפן: מציאות על-טבעית
5. יאן ואן אייק
6. רוג'ר ואן דר ויידן
7. הדור השני: חוס ואן חנט, הוגו ואן דר חוס
8. גררד דויד
9. הירונימוס בוש
10. סיכום

* התכנית מחולקת לחטיבות ונתונה לשינויים (כל חטיבה עשויה להמשיך יותר משיעור אחד).

בבליוגרפיה**:

- Snyder, James, *Northern Renaissance Art*, New York: Prentice Hall. 2004
- Harbison, Craig, *The Mirror of the Artist: Northern Renaissance Art in Its Historical Perspective*, New York: Abrams. 1995
- Harbison, Craig, *Jan van Eyck, the play of realism*, London: Reaktion Books, c1991
- Cuttler, Charles D., *Northern painting from Pucelle to Bruegel: fourteenth, fifteenth, and sixteenth centuries*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968
- Stechow, Wolfgang, *Northern Renaissance art, 1400-1600: Sources and Documents*, Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, c1966

** הרשימה כוללת ספרים בסיסיים. הפניה לספרים, מקורות או מאמרים נוספים תינתן במהלך הסמסטר באמצעות אתר הקורס.